

Studenti budou zkoušeni ze dvou otázek z lingvistiky. Obě otázky se losují z níže uvedeného seznamu okruhů. Zkouška z literatury zahrnuje analýzu díla ze seznamu povinné četby a analýzu díla ze seznamu volitelné četby, který student předloží v den zkoušky. Volitelnou četbu si student vybírá dle svého zájmu a zaměření samostatně.

LINGVISTIKA (20 otázek)

Vývoj španělského jazyka (5 otázek)

- 1) Causas del cambio lingüístico, particularmente del cambio fonético; clasificación de los mecanismos principales del cambio fonético (asimilación, disimilación, etc.), influencia del cambio fonético en los transformación tipológica del latín vulgar y los romances
- 2) Diferencias entre el latín vulgar y el latín literario; rasgos particulares del latín vulgar hispánico, particularmente del latín hablado en la zona de septentrional de la península; la naturaleza del acento en latín; periodización de la evolución del latín y el castellano.
- 3) Evolución de las vocales tónicas y átonas castellanas desde los orígenes hasta la actualidad; explicación del concepto de la metafonía y de la yod.
- 4) Lenición (sus resultados medievales y actuales); evolución de la /f-/ latina en el castellano
- 5) Evolución de los principales grupos consonánticos iniciales e interiores (sus resultados medievales y actuales).

Doporučená základní literatura:

PENNY, Ralph: *Gramática histórica del español*. 2.^a ed. Madrid: 2005.
ZAVADIL, Bohumil: *Vývoj španělského jazyka*. Praha: Karolinum, 1998.

Jazyky a dialekty Španělska

- 1) Formación de las variedades peninsulares. Causas de fragmentación. Dialectos históricos y secundarios.
- 2) El aragonés y el astur-leonés. Rasgos principales.
- 3) El castellano septentrional y meridional. Rasgos principales.
- 4) Dialectos de transición: extremeño y canario. Rasgos principales.
- 5) Atlas dialectales de España.

Doporučená základní literatura:

ALVAR, Manuel (dir.): *Manual de dialectología hispánica*. T. 1, *El Español de España*. Barcelona: Ariel, 1996.
GARCÍA MOUTON, Pilar: *Lenguas y dialectos de España*. Madrid: Arco/Libros, 2007.
RIDRUEJO, Emilio (coord.): *Las otras lenguas de España*. Valladolid: Universidad de Valladolid, 2004.
VALEŠ, Miroslav: *Lenguas de España y variedades del español*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2011.
ZAMORA VICENTE, Alonso: *Dialectología española*. 2. vyd. Madrid: Gredos, 1967.

Španělština na americkém kontinentě

- 1) Diferentes teorías sobre la formación del español de América. Sus rasgos principales. El concepto de americanismo.

- 2) Zonas dialectales del español de América. Evolución de teorías. El contacto lingüístico en América.
- 3) Atlas dialectales de Hispanoamérica.
- 4) El español mexicano y el español caribeño. Rasgos principales.
- 5) El español andino y el español rioplatense. Rasgos principales.

Doporučená základní literatura:

- ALVAR, Manuel (dir.): *Manual de dialectología hispánica. T. 2, El Español de América*. Barcelona: Ariel, 1996.
- ČERNÝ, Jiří: *El español hablado en América*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014.
- ALEZA IZQUIERDO, Milagros; ENGUITA UTRILLA, José María (coord.): *La lengua española en América: Normas y usos actuales*. València: Universitat de València, 2010.
- GARCÍA MOUTON, Pilar: „Sobre geografía lingüística del español de América,“ *RFE* 72, 1992, 699-713.
- ZAMORA MUNNÉ, Juan Clemente; GUITART, Jorge M.: *Dialectología hispanoamericana: teoría-descripción-historia. 2., rev. vyd.* Salamanca: Colegio de España, 1988.

Dějiny španělské a hispanoamerické lingvistiky

1. Lingüística española e hispanoamericana del Siglo de Oro. Principales figuras e ideas (Antonio de Nebrija, Juan de Valdés, lingüística misionera, etc.).
2. Andrés Bello y los comienzos de la lingüística moderna en Hispanoamérica. Rufino José Cuervo en Colombia, Friedrich Hansen y Rodolfo Lenz en Chile, etc.
3. Ramón Menéndez Pidal y la Escuela de Madrid.
4. Ideas, figuras y centros lingüísticos principales en la España y la Hispanoamérica del siglo veinte (Amado Alonso y Buenos Aires, Eugenio Coseriu y Montevideo, Manuel Alvar y el CSIC, Instituto Caro y Cuervo, Colegio de México, etc.).
5. Lingüística española e hispanoamericana en el siglo veintiuno. Roles e ideologías de instituciones oficiales (RAE, ASALE, Instituto Cervantes).

Doporučená základní literatura:

- BAHNER, Werner: *La lingüística española del Siglo de Oro*. Madrid: Ciencia Nueva, 1966.
- CATALÁN, Diego: *Lingüística Ibero-románica*. Madrid: Gredos, 1974.
- ALVAR, Manuel (ed.): *Introducción a la Lingüística española*. Barcelona: Ariel, 2000.
- ČERMÁK, Petr: „Norma současné španělštiny a její kodifikace.“ *Časopis pro moderní filologii* 94, 2012, 99–110.
- VALLE, José del (ed.): *A Political History of Spanish: The Making of a Language*. Cambridge: CUP, 2015.

NMgr. Španělská filologie (Specializace na tlumočení a překlad, nástup do studia 2020/21)

Studenti budou zkoušeni z jedné otázky z literatury, dvou z lingvistiky a dvou z teorie překladu a tlumočení. Všechny otázky se losují z níže uvedeného seznamu okruhů. Otázka z literatury zahrnuje i literární komentář textu vztahujícího se ke zkoušenému tématu. Text dostane student spolu se zadáním otázky před zahájením státní zkoušky.

LINGVISTIKA (10 otázek)

Španělština na americkém kontinentě

- 1) Diferentes teorías sobre la formación del español de América. Sus rasgos principales. El concepto de americanismo.
- 2) Zonas dialectales del español de América. Evolución de teorías. El contacto lingüístico en América.
- 3) Atlas dialectales de Hispanoamérica.
- 4) El español mexicano y el español caribeño. Rasgos principales.
- 5) El español andino y el español rioplatense. Rasgos principales.

Doporučená základní literatura:

ALVAR, Manuel (dir.): *Manual de dialectología hispánica. T. 2, El Español de América*. Barcelona: Ariel, 1996.

ČERNÝ, Jiří: *El español hablado en América*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014.

ALEZA IZQUIERDO, Milagros; ENGUITA UTRILLA, José María (coord.): *La lengua española en América: Normas y usos actuales*. València: Universitat de València, 2010.

GARCÍA MOUTON, Pilar: „Sobre geografía lingüística del español de América,“ *RFE* 72, 1992, 699-713.

ZAMORA MUNNÉ, Juan Clemente; GUITART, Jorge M.: *Dialectología hispanoamericana: teoría-descripción-historia. 2.*, rev. vyd. Salamanca: Colegio de España, 1988.

Dějiny španělské a hispanoamerické lingvistiky

1. Lingüística española e hispanoamericana del Siglo de Oro. Principales figuras e ideas (Antonio de Nebrija, Juan de Valdés, lingüística misionera, etc.).
2. Andrés Bello y los comienzos de la lingüística moderna en Hispanoamérica. Rufino José Cuervo en Colombia, Friedrich Hanssen y Rodolfo Lenz en Chile, etc.
3. Ramón Menéndez Pidal y la Escuela de Madrid.
4. Ideas, figuras y centros lingüísticos principales en la España y la Hispanoamérica del siglo veinte (Amado Alonso y Buenos Aires, Eugenio Coseriu y Montevideo, Manuel Alvar y el CSIC, Instituto Caro y Cuervo, Colegio de México, etc.).
5. Lingüística española e hispanoamericana en el siglo veintiuno. Roles e ideologías de instituciones oficiales (RAE, ASALE, Instituto Cervantes).

Doporučená základní literatura:

BAHNER, Werner: *La lingüística española del Siglo de Oro*. Madrid: Ciencia Nueva, 1966.

CATALÁN, Diego: *Lingüística Ibero-románica*. Madrid: Gredos, 1974.

ALVAR, Manuel (ed.): *Introducción a la Lingüística española*. Barcelona: Ariel, 2000.

ČERMÁK, Petr: „Norma současné španělštiny a její kodifikace.“ *Časopis pro moderní filologii* 94, 2012, 99–110.

VALLE, José del (ed.): *A Political History of Spanish: The Making of a Language*. Cambridge: CUP, 2015.

TEORIE PŘEKladU A TLUMOČENÍ

Státní zkouška z překladu a tlumočení trvá 30 minut a skládá se z překladatelské a tlumočnické části. Student si losuje po jedné otázce z každé části a má přibližně 15 minut na její zodpovězení. Souhrnná známka je průměrem obou částí zkoušky.

Překladatelská část:

Překladatelská část vychází z předmětu Teorie a metodika překladu (KAA/TMP) a je založena na obsahu a literatuře tohoto předmětu, vhodně doplněným o obsah praktických překladatelských seminářů. Součástí zkušebního okruhu může být analýza textu.

- 1. Definice překladu, překlad jako produkt a proces**
definice překladu, překlad jako produkt a proces, druhy překladu, požadavky na překlad
- 2. Západní překladatelská tradice**
periodizace, významní představitelé a jejich názory na překlad, návaznost na současné přístupy, dichotomie věrný a volný překlad
- 3. Translatologie jako obor**
vyprofilování translatologie jako samostatné vědní disciplíny, lingvistické a literární přístupy k překladu, současný stav
- 4. Současné teorie překladu**
kulturní a sociologický obrat v translatologii, současné přístupy k překladu, sociologie překladu, AVT jako významná součást translatologie, využití technologií v překladu
- 5. Analýza výchozího textu**
překladatelská analýza textu, její místo v překladatelském procesu, model analýzy VT podle Nordové, textové a mimotextové faktory
- 6. Funkční přístup k překladu**
skopos překladu, překladatelské zadání, účastníci překladatelského procesu, textová typologie (informativní, expresivní, apelativní texty), česká stylistická tradice
- 7. Překladatelské strategie a překladatelské metody**
překladatelské strategie, dichotomie věrný, volný překlad, exotizace, domestikace, překladatelské postupy, hierarchie ekvivalencí
- 8. Překlad jako interkulturní komunikace**
definice kultury, překlad jako interkulturní komunikace, překladatelské strategie a postupy pro překonávání rozdílů mezi kulturami
- 9. Umělecký překlad**
umělecký překlad, umělecký a překladatelský styl, překlad prózy, poezie, dramatu
- 10. Hodnocení kvality překladu**
hodnocení kvality překladu a kritika překladu, modely hodnocení kvality, hodnocení kvality na základě hodnocení CT, srovnání VT a CT

Tlumočnická část:

Tlumočnická část vychází z předmětu Teorie a metodika tlumočení (KRS/TMT) a je založena na obsahu a literatuře tohoto předmětu, vhodně doplněným o obsah praktických tlumočnických seminářů. Je-li to možné, student by měl být schopen uvádět praktické příklady, jimiž ilustruje teoretické znalosti.

1. Definice a typologie tlumočení

definice tlumočení, srovnání tlumočení a překladu, klasifikace tlumočení podle různých kritérií,

relay a retour

2. Role tlumočnicka a tlumočení jako profese

profesní aspekty, role tlumočnicka v komunikaci, profesní etika a organizace, profesní normy a právní předpisy, chyby v tlumočení (na straně řečníka i tlumočnicka)

3. Tlumočnick jako mezikulturní mediátor

interkulturní rozdíly a jejich vliv na tlumočení, diplomatický protokol a (mezinárodní) etiketa, komunitní tlumočení

4. Konsekutivní tlumočení

charakteristika konsekutivního tlumočení, fáze konsekutivního tlumočení, teoretické přístupy k tlumočnické notaci, praktické aspekty tlumočnické notace

5. Paměť, druhy paměti a její využití v tlumočení

fáze paměťového procesu, druhy paměti a jejich využití v tlumočnickém procesu, kapacita paměti, organizace informací

6. Tlumočnické postupy a strategie

definice a klasifikace strategií, anticipace (klasifikace, využití) a další strategie s příklady jejich využití (např. řečová komprese a dekomprese, zjednodušení, zevšeobecnění, výpustka)

7. Simultánní tlumočení

charakteristika simultánního tlumočení, fáze simultánního tlumočení, psycholingvistické aspekty, fázový posuv, týmová práce v konferenčním tlumočení, zásady práce s tlumočnickou technikou

8. Tlumočení z listu

využití tlumočení z listu v různých prostředích, typologie textů, výhody a nevýhody tlumočení z listu, strategie pro tlumočení z listu

9. Frazologismy, obrazná vyjádření a související jevy v tlumočení

obrazná vyjádření a jejich funkce v textu, klasifikace a příklady, strategie pro tlumočnickou reakci, citace, aluze, humor třetí jazyk v tlumočení

10. Hlavní teoretické tlumočnické modely: model úsilí, teorie smyslu

modelování tlumočnického procesu, popis a srovnání modelu úsilí a teorie smyslu, jejich tvůrci, využití a dopady na praxi

NMgr. Španělská filologie (Specializace Latinská Amerika)

Studenti budou zkoušeni z jedné otázky z literatury a dvou z lingvistiky. Všechny otázky se losují z níže uvedeného seznamu okruhů. Otázka z literatury zahrnuje i literární komentář textu vztahujícího se ke zkoušenému tématu. Text dostane student spolu se zadáním otázky před zahájením státní zkoušky.

Povinné okruhy: LINGVISTIKA (15 otázek)

Španělština na americkém kontinentě

- 1) Diferentes teorías sobre la formación del español de América. Sus rasgos principales. El concepto de americanismo.
- 2) Zonas dialectales del español de América. Evolución de teorías. El contacto lingüístico en América.
- 3) Atlas dialectales de Hispanoamérica.
- 4) El español mexicano y el español caribeño. Rasgos principales.
- 5) El español andino y el español rioplatense. Rasgos principales.

Doporučená základní literatura:

ALVAR, Manuel (dir.): *Manual de dialectología hispánica. T. 2, El Español de América*. Barcelona: Ariel, 1996.

ČERNÝ, Jiří: *El español hablado en América*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014.

ALEZA IZQUIERDO, Milagros; ENGUITA UTRILLA, José María (coord.): *La lengua española en América: Normas y usos actuales*. València: Universitat de València, 2010.

GARCÍA MOUTON, Pilar: „Sobre geografía lingüística del español de América,“ *RFE* 72, 1992, 699-713.

ZAMORA MUNNÉ, Juan Clemente; GUITART, Jorge M.: *Dialectología hispanoamericana: teoría-descripción-historia. 2.*, rev. vyd. Salamanca: Colegio de España, 1988.

Dějiny španělské a hispanoamerické lingvistiky

1. Lingüística española e hispanoamericana del Siglo de Oro. Principales figuras e ideas (Antonio de Nebrija, Juan de Valdés, lingüística misionera, etc.).
2. Andrés Bello y los comienzos de la lingüística moderna en Hispanoamérica. Rufino José Cuervo en Colombia, Friedrich Hanssen y Rodolfo Lenz en Chile, etc.
3. Ramón Menéndez Pidal y la Escuela de Madrid.
4. Ideas, figuras y centros lingüísticos principales en la España y la Hispanoamérica del siglo veinte (Amado Alonso y Buenos Aires, Eugenio Coseriu y Montevideo, Manuel Alvar y el CSIC, Instituto Caro y Cuervo, Colegio de México, etc.).
5. Lingüística española e hispanoamericana en el siglo veintiuno. Roles e ideologías de instituciones oficiales (RAE, ASALE, Instituto Cervantes).

Doporučená základní literatura:

ALVAR, Manuel (ed.): *Introducción a la Lingüística española*. Barcelona: Ariel, 2000.

BAHNER, Werner: *La lingüística española del Siglo de Oro*. Madrid: Ciencia Nueva, 1966.

CATALÁN, Diego: *Lingüística Ibero-románica*. Madrid: Gredos, 1974.

ČERMÁK, Petr: „Norma současné španělštiny a její kodifikace.“ *Časopis pro moderní filologii* 94, 2012, 99–110.

VALLE, José del (ed.): *A Political History of Spanish: The Making of a Language*. Cambridge: CUP, 2015.

Indiánské jazyky Latinské Ameriky

1. Lenguas indígenas de América. Historia de su estudio. Posibilidades de clasificación, principales familias lingüísticas y áreas.
2. Lenguas indígenas de Mesomérica. Principales familias lingüísticas, situación actual, rasgos fonológicos, morfológicos y sintácticos principales.
3. Lenguas indígenas de la Amazonia, Orinoquia y región caribe. Principales familias lingüísticas, situación actual, rasgos fonológicos, morfológicos y sintácticos principales.
4. Lenguas indígenas de la región andina. Principales familias lingüísticas, situación actual, rasgos fonológicos, morfológicos y sintácticos principales.
5. Lenguas indígenas del Cono Sur. Principales familias lingüísticas, situación actual, rasgos fonológicos, morfológicos y sintácticos principales.

Doporučená základní literatura:

DIETRICH, Wolf: *Lingüística amerindia sudamericana: Las lenguas indígenas de América: As línguas indígenas da América*. <<https://www.uni-muenster.de/Romanistik/Organisation/Lehrende/Dietrich/LingAmerSud.html>> [2002–].

FABRE, Alain: *Diccionario etnolingüístico y guía bibliográfica de los pueblos indígenas sudamericanos*. <<http://www.ling.fi/DICCIONARIO.htm>>.

LIGORRED, Francesc: *Lenguas indígenas de México y Centroamérica: De los jeroglíficos al siglo XXI*. Madrid: MAPFRE, 1992.

SUÁREZ, Jorge A. *Las lenguas indígenas mesoamericanas*. México: CIESAS, 1995.

VRHEL, František. *Úvod do studia nativních jazyků Iberoameriky*. Praha: SPN, 1976.

LITERATURA (maior/minor/samostatný program/specializace na tlumočení a překlad/specializace na Latinskou Ameriku)

Státnicové otázky pro studenty navazujícího magisterského studia: literární část

Parte I: debate sobre una obra de la siguiente lista a base del marco metodológico y temático indicado abajo:

1. Fernando de Rojas: *La Celestina*
2. *Lazarillo de Tormes*
3. Miguel de Cervantes: *El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha*
4. Lope de Vega: *Fuenteovejuna*
5. Luis de Góngora/Francisco de Quevedo: poemas selectos
6. Sor Juana Inés de la Cruz: sonetos y redondillas
7. Benito Pérez Galdós: *Misericordia*
8. Miguel de Unamuno: *Niebla*
9. Federico García Lorca: *Bodas de sangre/ Romancero gitano/Poeta en Nueva York*
10. Rubén Darío: *Azul*

11. José Eustasio Rivera: *La vorágine*
12. Pablo Neruda: *Residencia en la tierra*
13. Jorge Luis Borges: *Ficciones*
14. Alejo Carpentier: *El reino de este mundo*
15. Juan Rulfo: *Pedro Páramo*
16. Octavio Paz: *El laberinto de la soledad*
17. Gabriel García Márquez: *Cien años de Soledad*
18. Julio Cortázar: *Bestiario*
19. Mario Vargas Llosa: *Los cachorros*
20. Roberto Bolaño: *Estrella distante/Nocturno de Chile*

En relación con el comentario estructural, nos enfocaremos en la comprensión y apropiación del texto como signo cultural:

- 1/ definir los temas relevantes que el texto plantea
- 2/ comentar la construcción cronotópica del texto en relación con estos temas
- 3/ identificar el sistema de valores sobre el que se establece el texto en relación con las épocas culturales (época medieval, renacentista, barroca... posmodernista)
- 4/ comentar el dialogismo que el texto mantiene con su contexto histórico, socio-político y autobiográfico
- 5/ actualización semántica: las posibilidades semánticas del texto en relación con el contexto actual
- 6/ comentario metaliterario: el dialogismo literario con otros textos (intertextualidad), con el género literario al que pertenece, con la literatura misma
- 7/ comentar los modos estilísticos y estrategias de subversión literaria (p. ej. carnavalización, ironía, sátira...)
- 8/ comentar los diferentes aspectos textuales: afectivo, corporal, sensorial (efectos de luz, color, sonido, etc.), ideológico, filosófico, social
- 9/ comentario de los aspectos formales de la prosa (lenguaje literario, género literario, narratología: niveles narrativos, punto de vista, tipos del narrador, etc.)
- 10/ comentario de los aspectos formales de la poesía (lenguaje poético, género literario, tipos de verso, figuras retóricas, etc.)

Parte II: presentación de 30 obras literarias de la selección personal, **debate** sobre una obra elegida por el jurado.